

Dissabte 26 de Febrer de 2005, Aula 1.2 UB

Seminari 37

Les educacions per a ... en el currículum

Proposta de Intermón Oxfam, Amics de la Unesco, Sos Racisme, Amnistia, Greenpeace, Escola de Pau i USTEC Stes.

Ponència

La situació actual no respon a una crisi de valors, sinó al fet que no ens agraden els valors que tenim (consum, eficàcia, competitivitat). En aquest sentit, no hi ha una crisi educativa, sinó una crisi político-social que afecta a les qüestions relatives a l'educació. És en aquest context, on es proposen les anomenades "educacions per a...". I, s'entén el valor com un horitzó de sentit, és a dir, l'aspiració a que les coses no siguin indiferents.

Hi ha quatre eixos imprescindibles per a "les educacions per a ...". El primer, fa referència a l'actitud de l'educador/a que ha de ser crítica respecte la neutralitat ideològica de l'educació. La qüestió central dins d'aquest eix és evitar l'adoctrinament tot especificant els valors des dels quals es parla i generant espais per a discutir-los.

El segon eix fa referència a la metodologia en la mesura que cal superar la unidireccionalitat de l'escola. Aspecte que suposa que qui ensenya també aprèn i la recuperació de les emocions dins de l'aula. És a dir, una metodologia socio-afectiva que permeti l'empoderament i la desobediència de l'alumnat.

El tercer eix es remet al temps i a les estructures. El temps de l'escola és el que es viu i no n'hi ha per pensar. I les estructures són indegudes, tant des d'un punt de vista espacial com d'organització.

Finalment, el quart eix fa referència als continguts. En aquest sentit, el moment actual és una oportunitat per a reflexionar. Fins ara, les educacions per a han pecat de la multiplicitat de propostes en llibres sense un acord previ. Tanmateix, coincideixen en oferir una dimensió global de l'anàlisi de la societat; la perspectiva de justícia, l'enfocament basat en els drets i el rebuig a l'adoctrinament. Tanmateix, la transversalitat per a aquestes educacions que preveia la LOGSE s'ha convertit en tangibilitat. Ara, es proposa l'assignatura d'educació per a una ciutadania, cal

aprofitar l'oportunitat per reflexionar entorn l'educació. Una educació que sembla atrapada entre el passat i el futur, i que s'oblida del present, un present que implica que cada dia hi ha gent a l'aula.

Debat

Es parla de les dificultats que el professorat es troba per a desenvolupar les "educacions per a " a l'aula. Dificultats diverses que van des de la manca de formació del mateix professorat fins a la manca de recolzament per part del projecte educatiu del centre. Però, davant d'aquesta visió més pessimista, també es posa de manifest una visió més optimista que apunta la necessitat i, a la vegada potencialitat, del professorat per aprofitar-se dels recursos que disposa per introduir aquestes qüestions a l'aula. En aquest sentit, s'apunta la importància de l'actitud del professorat més enllà de la informació. I, el fet de revaloritzar el que s'està fent dins l'aula en tant esclatxos dins del sistema. També hi ha qui pensa que el professorat és el col·lectiu amb més llibertat per dissenyar el projecte educatiu dins l'aula.

Es planteja el debat del lloc que han d'ocupar les educacions per a dins del currículum: transversalitat o espai propi. En aquest punt, es fa palesa la manca de consens i la diversitat de posicions que van des de la necessitat de legislar l'educació en valors fins a la necessitat d'empapar de valors tot el currículum, passant per a la combinació d'ambdós plantejaments. Però dins d'aquest debat, hi ha qui pensa que les educacions per a són les mateixes vivències de cada dia.

Es posa de manifest la sensació de detectar un debat persistent en totes les sessions del Fòrum. Un debat que oposa l'educació de continguts a l'educació en valors i formació humana. Qui introdueix aquesta sensació afegeix que es tracta d'un fals debat que no permet avançar en la reflexió.

Es parla de la manca de treball sistemàtic entre les diferents ONGs que produeixen materials per a les educacions per a , organitzacions que tendeixen a la fidelització de les escoles i no treballen la posada en comú entre elles. En aquest sentit, es reclama una reflexió conjunta per tal d'evitar aquestes situacions contraproduents.

S'està d'acord en que el moment actual representa una gran oportunitat en la mesura que les institucions tenen la necessitat de donar contingut i formar en competències.